

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De Obedientia. Pars X. quæ habet septem capitula.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

De potestate, Job 41. Nō est potestas super terram quę ei cōparetur. De astutia, Gen. 3. Serpens erat callidior cunctis animantibus terrę. De crudelitate, Gregorius: Nihil se fecisse æstimat, quam animas nō sauciat. Incessanter sicut diabolus sanguinem nostrum. Vnde sanguisuga vocatur. Prouer. 10. Sanguisugę duę sunt filię, dicentes, Affer, affer. Quinto debet attendere periculorum varietatem. Tot enim sunt pericula, quōd quādo aliquis vult cauere ab vno, incidit in aliud Vnde Esa. 24. Et erit qui fugerit à facie formidinis, eadet in foucā: & qui se explicuerit de fouea, tenebitur laqueo. Formido est peccatum auaritię, quod homines formidare facit. Vnde de auaro legitur Job 15. Sonitus terroris semper in auribus eius: & quū sit pax, ille semper insidias suspicatur. Fouca est peccatū luxurię: fouca enim profunda est meretrix, vt legitur Prou. 21. Laqueus verò peccati superbię, quo volatilia huius mundi, scilicet nobiles capiuntur. Singularia beneficia sunt quę vnicuiq; singulariter sunt exhibita. Pro quibus etiam Deo gratiã agendã sunt, secundum illud Bernardi postum, Disce ad singula dona gratias agere.

De Obedientia. PARS X. qua habet septem capitula.

De ordine dicendorum de Obedientia, & de descriptione eiusdem.

CAPVT I.

Obedientia debetur & creatori & creaturę. De qua hoc modo dicitur. Primo ponentur descriptiones ipsius. Secundo eius cōmendationes. Tertio tangetur de his quę possunt iuuare obedientiam. Quarto de gradibus obedientię. Quinto, de partibus ipsius. Sexto, de his quę obedientię aduersantur. Septimo, tangetur de errore illorū qui dicunt soli Deo obediendū esse, & nō homini. ¶ Obedientia sic describitur: Obedientia est voluntas faciendi præceptū vel mandatū superioris. Et intelligas mandatū quod fit mediare per nuntium vel literas: Præceptū verò quod fit immediate. Vel mandatam intelligas voluntatem indicandi. quę est sine coactione imperij: Præceptum verò, quando est imperij coactio. Item sic potest describi: Obedientia est obtemperatio secundum regulam sacrę scripturę maioribus quibuscunque debita. Et intellige sacrã scripturã largè, etiam pro statutis canonicis & legalibus, in quibus agitur de iurisdictione superiorū. Itē sic describitur obedientia: Obedientia est spontaneum & rationale proprię voluntatis sacrificium. Vel sic: Obedientia est pio studio proprię voluntatis abnegatio. Et notandum quod propria voluntas dupliciter accipitur. Vno enim modo dicitur propria voluntas, quę non est Deo subiecta: & secundum hoc

H

abnegatio proprię voluntatis fit, quum voluntas nostra diuina voluntati subiicitur. Allo verò modo dicitur propria voluntas quę non est subiecta homini. Et secundum hoc propria voluntas abnegatur in eo qui voto se obligans homini voluntatem suam subdit voluntati humane. Et sic abnegatio proprię voluntatis specialiter videtur pertinere ad religiosos. Et studio dicitur, ad differentiam illorū qui voluntatem suam humane voluntati subdunt timore seruili, vel pro lucro terrenis. Et intellige hic pium studiū vehementem animi applicationem ad cultū Dei, vt pium hic dicatur à pietate, quę dicitur theologia. ¶ Et notandū q̄ alicui visum est q̄ obediētia prout est virtus specialis, attenderetur respectu eorum quę sunt indifferentia. Et ad confirmandum hoc, vsus est illo verbo Augu. in lib. de vera religione: Peccatum est nō solū malum, sed etiam vitium facere: inferens à simili, quòd opus virtutis est nō solum bonum, sed etiam præceptū facere. Ad quod videtur facere q̄ dominus obediētiā Adę experiri voluit in eo quòd secundū se erat indifferēs, scilicet in comestione fructus ligni sciētię boni & mali. Alicui etiam visum est q̄ obediētia secundum q̄ est specialis virtus, attēdatur nō respectu cuiuscunq; superioris, sed solū respectu hominis, cui aliquis se spōte obligauit. Et subdidit: Sed potest aliter dici, q̄ sicut prudētia virtus est quodāmodo generalis, scilicet quo ad directionem. Dirigit enim opera ceterarum virtutū. Et de iustitia dictū est q̄ est generalis quantū ad imperiū. Imperare enim potest opera ceterarū virtutū, etsi non sufficiat ad exequendū ea sine ceteris virtutibus. Sic obediētia quodāmodo generalis est: mouere enim potest ad opera omnium virtutū. Omne enim opus virtutis iuberi potest à superiore, vel Deo, vel homine. Vnde si aliquis velit exire in op^o virtutis, quia iussum est à superiore, voluntas illa erit obediētia. Vnde voluntas faciēdi iussum superioris quia iussum est, specialis act^o est obediētię. Itē notandū q̄ cum subdere se alteri sit humilitatis & obediētię, differūt tamē hæ subiectiones. Subdere enim se alicui secundum reputationē humilitatis est. Hoc enim proprium electorum esse solet, vt de se sentiāt infrā quā sunt, iuxta verbū Greg. Itē cū superbia sit appetitus proprię excellētię, humilitas est contēptus proprię excellētię iuxta Bernar. in epist. de humilitatē etiam pertinet amor inferioritatis vel vilicitatis, secundū illud Bern. super Cāt. Ver^o, inquit, humilis, vilis vult reputari. Et Luc 13. Cū inuitatus fueris, vade & recūbe in nouissimo loco. Item subiectio aliqua ad obediētiā pertinet: sed hæc subiectio

icatio e
ltras n
cit eā p
sonā qu
subiect
Mar. 4. 3
cōsentit
ibi Glo.
ria. Ch
volens
ferioris

A D
Amo
1. Om
Nij ob
tibus v
subiace
vestris
creatur
in Psal.
vocata
quem n
mare o
est, imp
dire, qu
que in
lia sunt
obedi
acceptu
laudem
voluit
Triplio
de patr
de circ
27. Pri
ortū d
Medio
nalia o
cation
memb

fectio est voluntatis respectu alienæ voluntatis. Subiectio humilitatis respicit personam secundum se, subiectio vero obedientie respicit eam personam cui aliquis subditur in quantum est præcipiens, & personam quæ subditur in quantum est agens. Exemplum harum duarum subiectionum invenire possumus, ut videtur in Christo & Ioan. Mar. 4. Subiectione obedientie subiecit se Ioannes Christo, quando consentit ut baptizaretur Christum prout Christus volebat. Unde dicit ibi Glo. Vera est humilitas quam non deserit ibi comes obedientia. Christus vero subdidit se Ioanni subiectione humilitatis, volens à Ioanne baptizari. Superioris enim est baptizare, & inferioris baptizari. Act. 20. Beatius est dare, quam accipere.

De commendatione Obedientie.

CAP. XI.

Ad commendationem obedientie primo valere possunt admonitiones quæ fiunt in scriptura sacra ad obediendum. Ro. 13. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Eph. 6. Filij obedite patribus vestris in domino. Col. 3. Filij obedite parentibus vestris per omnia. Hebræ. 13. Obedite prepositis vestris, & subiacete eis: ipsi enim perugilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri. ¶ Secundo, admonitio quam nobis facit etiam creatura insensibilis quæ obediens est uniuersaliter creatori suo. in Psal. Præceptum posuit, & non præteribit. Et Baruch 3. Stellæ vocatæ sunt, & dixerunt, Assumus. Itē in Psal. Terminum poluisti quem non transgredientur. Et Matt. 8. Quis est hic, quia & veteri & mare obediunt ei? Ambro. in Hexameron: Non mediocriter pudor est, imperio Dei insensibilia elementa parere, & homines non obedire, quibus sensus ab ipso tributus est auctore. ¶ Tertiò, exempla quæ in sacra scriptura inveniuntur. Et interea specialiter notabilia sunt, exemplum Abrahamæ, & exemplum Christi. Cum homo per obedientiam à Deo recessisset, Deus volens formare sibi populum acceptum, secundum illud Esa. 43. Populum istum formauit mihi, laudem meam narrabit. Abraham, ex quo populus sibi formauit, voluit probare per obedientiam, & per illam placuit ei Abraham. Triplici autem præcepto probauit obedientiam eius. Primum fuit de patrie desertione. Gen. 12. Egredere de terra &c. Secundum fuit de circumcissione. Eiusdem 17. Tertium de filij immolatione. Eiusdem 22. Primum præcepto voluit separare Abrahamam ab his à quibus ipse ortum duxerat. Vltimo vero, ab eo quod duxerat originem ab ipso. Medio vero præcepto voluit eum separare à seipso quantum ad carnalia desideria: circumcisio enim facta in carne, monebat ad resecationem superfluatorum desideriorum carnalium: ideo fiebat in membro illo quo maxime concupiscentia sæuiebat. ¶ Circa ter-

H 2

tiū verò præceptū quod fuit de immolatione filij attēdere possi-
 mus x i i i. pertinētia ad difficultatē illius operis, in quo Abra-
 ham voluit obedire Deo præcipiēti. ¶ Primū est quod Abraham
 voluit ad præceptum domini se sibi charissima carere. ¶ Secun-
 dum est, quod ipse voluit amicissimum occidi. Posset esse quod
 aliquis ad præceptū Dei vellet filio suo carere, ita vt nunquam
 eum de cætero videret, qui tamē nollet eum occidi. ¶ Tertium
 est, quod voluit eum occidi corā se, imò ipsemet manu propria
 voluit hæc facere. Multi enim sustinerent, quod filij eorum oc-
 ciderentur: tamen non possunt hæc accipere vel propria manu
 facere. ¶ Quartū est, quod filius ille erat vnigenitus. Non enim
 habebat alium filium ex libera vxore. ¶ Quintum est, quod im-
 raculosè habuerat eum, quia cū vxore vetula & sterili, quū ipse
 iam esset senex. ¶ Sextū est, q̄ magna promissio facta erat Abra-
 hæ de ipso. ¶ Septimum est, q̄ ipse erat solatium matri sue, quod
 notatur ibi cū dicitur. Isaac: quod interpretatur iisus. Dixit
 enim mater sua eo sibi dato: Risum fecit mihi Deus, qui enique
 audierit, corridebit mihi. Gen. 21. Quid dixisset mater Isaac, si A-
 braham reuertēs de eius immolatione, dixisset ei, Immolauit fi-
 lium tuum? ¶ Octauum est, quod voluit eum non solum occidi,
 sed etiam incendi. Vnde dicitur ibi, Offer eum in holocaustum:
 quod interpretatur totum incensum. Noluit ei parcere nec viuo
 nec mortuo. ¶ Nonum est, q̄ voluit eum ducere per triduum ad
 locum immolationis. ¶ Nō est iussus Abraham statim occide-
 re filium, sed per tridū ducere ad immolationis locum, vt lon-
 gitudine temporis tentatio augetur, & crescentibus cutis pa-
 terna viscera cruciaretur. ¶ Decimum est, q̄ non apparebat ali-
 qua præcepti vtilitas. Quæ enim vtilitas innocentem occideret
 damnum verò manifestum erat. ¶ Vndecimum est, q̄ non excu-
 sasset eum autoritas præcipiētis, cū nullus testis affuisset, nec
 crederetur ei, si diceret dominum hoc ei præcepisse. ¶ Duodeci-
 mū est, quod hoc erat rationi contrarium. ¶ Tertiumdecimum
 est, quia nō præcesserat in sanctis patribus huiusmodi obedien-
 tiæ exemplū. ¶ Quartūdecimū est, q̄ omniū ad quorū notitiam
 hoc peruenisset, imminēbat scandalum. Abraham verò accepto
 præcepto tam difficili nō se excusauit, causam præcepti non in-
 terrogauit, sicut faciunt quidā imitatores diaboli, qui ait Ge. 1.
 Cur præcepit vobis Deus, vt non comederetis &c. Item nō pro-
 crastinauit mandatum exequi, nulli consilium communicauit.
 Si aliquid horum fecisset, forsitan meritū amississet, quia domi-
 nus dixisset ei, Nolebam quod taceres hoc, sed ad probandū te
 hoc

hoc dixi
 tiā. Abra-
 buit obe-
 nito pro
 de. In se
 mex. Hoc
 omnibus
 Greg. N.
 bona vo
 in quo v
 cut Abra-
 quit, qu
 mū reli
 bē & v
 reclinet.
 luntā en
 volo. sed
 Et Luc. 2
 holocau
 Parer, si
 diētia, q̄
 Dei, did
 per expe
 in capite
 Dei obe
 mini ef
 scholis
 diu fue
 Adā
 tum pr
 omnes
 sunt &
 rissime
 tia hon
 paradisi
 eleuati
 ret eis,
 nus ed
 te pote
 quæ v
 filij ob

hoc dixi. Itē attendendū est quā vtile sit, prōptum esse ad obediē-
 tiā. Abrahā enim filiū nō immolauit, & tamen tantū meritū ha-
 buit obediētia eius. Gen. 22. Quia nō pepercisti filio tuo vnige-
 nito propter me, benedicā tibi, & multiplicabo semē tuū. In co-
 dē. In semine tuo benedicetur omnes gētes, quia obedisti voci
 meo. Homo qui prōptā habet volūtatem ad obediendū Deo, in
 omnibus placet Deo pro infinitis reb⁹ quas vnquā factur⁹ est.
 Greg. Nō est manus vacua à munere, si arca cordis plena fuerit
 bona volūtate. Itē voluit Deus probare Christū per obediētiā,
 in quo volebat sibi formare populū nouū. Christus nō terrā si-
 cut Abrahā, sed cælū deseruit. Ipse matrē suā dilectissimā reli-
 quit, quādo gladius trāsiturus erat animā eius. Luc. 2. Ipse do-
 mū reliquit, quia nullā habere voluit. Matt. 8. Vulpes foueas ha-
 bēt & volucres celi nidus: fili⁹ autē hominis nō habet vbi caput
 reclinet. Ipse formam spiritualis circūcisionis dedit, quādo vo-
 luntatem patris volūtati suā praposuit. Matt. 26. Non sicut ego
 volo, sed sicut tu. Et Mar. 14. Nō quod ego volo, sed quod tu vis.
 Et Luc. 22. Nō mea voluntas, sed tua fiat. Ipse mandato patris in
 holocaustum seipsum obtulit. Ioā. 14. Sicut mandatū dedit mihi
 Pater, sic facio. ¶ Quarto valere potest ad cōmendationem obe-
 diētiā, quod legitur de Christo. Heb. 5. Et quidē cum esset filius
 Dei, didicit ex his quā passus est obediētiā. Didicit, inquam,
 per experientiam. Item dicit in corpore per ea quā passus est
 in capite. Ipse fuit & discipulus & doctor obediētiā. Si filius
 Dei obediētiā didicit tot laboribus & angustiis, non debet ho-
 mini esse onerosum addiscere eam, & maxime his qui sunt in
 scholis ipsius, scilicet in claustris. Valde verecundū erit illis qui
 diu fuerunt in scholis his, si obediētiā ignari inuenti fuerint.
 Adam inuentus est male se habuisse in obediētiā, in qua Deus
 eum probare voluit. Et quā graue disciplinā Deus ei dederit,
 omnes nouimus. Filij etiā Israël similiter in obediētiā probati
 sunt & durissime flagellati, cum in ea male se habuerūt. Sic du-
 tissime flabellabūtur, qui inobedientes inuenti fuerint. Inobediē-
 tia hominem de paradiso eiecit. Gen. 3. Obediētiā verō eum in
 paradysum introducit. Luc. vlt. Eduxit eos foras in Bethaniā, &
 eleuatis manibus suis benedixit eis. Et factū est dum benedic-
 ret eis, recessit ab illis, & ferebatur in cælum. Felix quem domi-
 nus eduxit in Bethaniā, scilicet in domum obediētiā. Spera-
 re potest quōd sit ascensurus in cælum. i. Petr. 1. Sperare in eam
 quā vobis offertur gratiam in reuelationem Iesu Christi, quasi
 filij obediētiā. ¶ Obediētiā voluit Christus docere & in
 hoc

mundum istum veniens, & de mundo trāiens, & in mundo manens. Primum ostenditur Iob 6. Descendi, inquit, de caelo, nō ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius qui misit me. Secundum Matt. 26. Non sicut ego volo, sed sicut tu. Io. 14. Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Bern. Memento te fratres Christi, ne perderet obedientiam, voluit perdere vitam: in signum, quod obediendo mandato Patris, mortem sustinebat, inclinato capite emisit spiritum. Io. 19. Tertium Io. 4. Meus, inquit, eibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me. Et iudicet. Non quero voluntatem meam, sed voluntatem eius qui misit me. Obedientia est imago caelestis hominis, sicut inobedientia est imago terrestri hominis. 1. Cor. 15. Sicut portavimus imaginem terreni, ita & portemus imaginem caelestis. Eph. 4. Induit novum hominem qui secundum Deum creatus est: id est, opere diuino conceptus, nō opere humano more aliorum hominum.

¶ Quinto commendabilis est obedientia à suo multiplici effectu. Notandum ergo, quod obedientia Dei seruum efficit, quod nō est modicum quid. Si enim seruus regis terreni dicitur esse par comiti, quantum est esse seruum regis aeterni? Obedientia in hoc quod efficit hominē Dei seruum, efficit etiam Deum hominis dominum. Non verè reputat inobediens Deum dominum suum: etsi ore vocet eum dominum. Lucā 6. Quid vocatis me domine, domine, & non facitis quae dico? Inobediens ostendet dominus non fuisse seruos suos, cum regni caelorum ianuam eis claudet. Matt. 7. Non omnis qui dicit mihi, domine, domine, intrabit in regnum caelorum: sed qui facit voluntatem Patris mei qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum. Magna securitas est habere dominum omnipotentem. Ambr. Mori nō timeo, quia bonum dominum habeo. Beatus est, qui habet hunc dominum. In Psalm. Beatus populus, cuius dominus Deus eius. Item: Beata gens cuius est dominus Deus eius. Item obedientia hominem Christi fratrem efficit, imò quasi omni genere attinentiae attinentē. Ecc. 33. Si est tibi seruus fidelis, sit tibi quasi anima: quasi fratrem sic tracta illum. Mat. 12. Quicumque fecerit voluntatem Patris mei qui in caelis est, ipse meus frater, & soror, & mater est. Simile Marc. 3. Itē obedientia Deo praestat obsequium acceptissimum. 1. Reg. 15. Nunquid vult dominus holocausta & victimas, & non potius ut obediatur voci domini? Melior est obedientia quam victimarum. Ecclesia. 4. Multo melior est obedientia, quam stultorum victimarum. Licet Deus nos non exaudiat quandoque ad voluntatem, ut exaudiat nos ad utilitatem

tem: d
mus, ip
suam v
quum v
est, atre
faciam
mine h
nis sen
in dom
monis
est Spin
tui, qu
Bethan
tur. Io
sus Ma
venit B
bus, qu
decim.
Lazaru
vereri v
li obed
Item o
super
perio
nam n
pietia
do vfe
indui
Christ
dixi,
tē De
cit en
iuber
q̄ cū
velle
intel
cū co
se cu
lum
Bene
tia.

tem: eò quòd ipse scit quid nobis expèdiat, nos verò hoc nescimus, ipse tamen vult vt seruiamus ei ad eius voluntatē, non ad suam vtilitatē, cùm ipse bonorum nostrorum non egeat, vt quum volūtas eius semper recta sit. Ecc. 35. Salutare sacrificium est, attendere mandatis. Deut. 12. Quæ præcipio tibi, hoc tantum facias: non addas quicquam, nec minuas. ¶ Item obedientia in homine habitaculum Deo quasi excidit, expellēdo è corde hominis sensum proprium & propriam voluntatem. Vnde dominus in domo Simonis leprosi discubuit. Luc. 7. sed non in domo Simonis Cyrenæi, qui crucē domini feri in angaria, vbi vnctio deest Spiritus sancti, & ideò murmur est ibi. Eccl. 33. Præcordia facti, quasi rota carri. Rota carri si vncta non fuerit, murmurat. Bethaniæ quod interpretatur domus obedientiæ, Christus vngitur. Ioan. 12. Ipse illos diligit qui ibi habitant. Io. 11. Diligebat Iesus Marthā, & sororem eius & Lazarum. Cùm deest ei hospitium, venit Bethaniam vt ibi hospitetur. Marc. 11. Circūspectis omnibus, quum iam vesperā esset hora, exiit in Bethaniam cū duodecim. Gl. Vt quòd in vrbe nō inueniebat, in agro paruulo apud Lazarum & sorores eius haberet hospitium. Tunc in hospitiō veri virginalis filius Dei receptus est, quum Maria verbo angeli obediuit. Luc. 1. Fiat, inquit, mihi secundum verbum tuum. Item obedientia hominem super se leuat. Thren. 3. Leuabit se super se. Nisi corpus esset sociatum spiritui vt sensu eius & imperio regeretur, non ascenderet ad hoc vt remunerationē æternam mereretur. Sic vit simplex per obedientiam ascendit ad sapientiam, & mōres maiorum à quibus regitur, imò quodammodo vsque ad Deū ascendit dū seipsum exiit, & Deū quodammodo induit. ad Gal. 2. Viuo ego: ego iam non ego, viuit verò in me Christus. Sic quodammodo deificatur homo, secundum illud: Ego dixi, Dij estis. Et non solū deificatur quo ad sensum & voluntatē Dei que assumitur, sed quodammodo quo ad potestatem. Facit enim diuina & mira: vt patet in Petro, qui obediens Christo iubenti, ambulauit super aquas. Mat. 14. Et Greg. refert in dialo. q̄ cū placidus puer in flumine post vas suū demersus esset, cū veller aquam haurire, beatus Benedictus in cella existens & hoc intelligēs, dixit Mauro, Frater Maure, curre, quia puer ille in lacū cecidit, & eum longius trahit vnda. Maurus autē existimans se currere super terrā, cucurrit super aquā, & eductū per capillum extraxit. Qui postea reuersus ad se attribuit hoc sanctitati Benedicti. Sed beatus Benedictus attribuit hoc bono obedientiæ. ¶ Obedientia ponit hominem in excellentissimo statu, &

in præfenti & in futuro. Primum ostēditur Deut. 27. Si audieris
 vocem domini Dei tui, faciet te dominus Deus tuus excelsus
 cunctis gētibus. Secundum ostensum est cuidā patrum in exal-
 posito, qui vidit quatuor ordines ante Deū. Primus erat homi-
 num Infirmantiū & gratias Deo agentiū. Secundus, eorum qui
 fuerant hospitaes. Tertius, eorum qui solitudinem sectantur, &
 non vidēt homines. Quartus, eorum qui propter Deum & obe-
 diētiam solliciti sunt subiecti patribus. Erat autem hic ordo su-
 perior illis tribus, & maiore gloriam præ cæteris habebat, vti
 torque aurea. Et quum quæreret senex, quare hoc? Responsum est
 ei, Quoniam omnes alij habēt requiē adimplendo proprias vo-
 luntates, quāvis in bonis operibus: hic autem omnes voluntates
 suas relinquens, totus pendet in voluntate patris iubentis. Mei-
 tō qui hic nullā habent requiē, in futuro summā habebunt ad
 Phil. 3. dicitur de Christo, Factus obediēs vsq; ad mortē &c. Pro-
 pter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen quod
 est super omne nomē. ¶ Itē obediētia Deū glorificat. Esa. 48. Si
 glorificaueris eū dū non facis vias tuas: & nō inuenitur volun-
 tas tua, vt loquaris sermonem, tūc delectaberis super dominum:
 sustollam te super altitudinem terræ &c. Multū glorificat Deū
 verē obediēs qui facit beneplacitū Dei, cum Deus etiam hoc
 mandat ei per vilem personam, & tanto maior est Dei gloria,
 quanto persona vilior. Ideo verē obediēs meritō à Deo glorifi-
 catur. 1. Reg. 2. Quicūque honorificauerit me, glorificabo eum.
 Ecc. 10. Semen hominum honorabitur hoc, q̄ timet Deū: semen
 autē hoc exhorabitur, quod præterit mandatū domini. ¶ Itē
 obediētia, quod vult à Deo impetrat. Greg. Si obediētes fuerit-
 mus præpositis nostris, obediēt Deo orationibus nostris. Aug.
 in lib. de opere monachorum: Citius exauditur vna oratio obe-
 diētis, quā decē millia contemptoris. 1. Io. 3. Si cor nostrum
 non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deū, q̄ quicquid
 petierimus ab eo, accipiemus, quia mādata eius custodimus. Et
 post illud ad Heb. 5. Exauditus est pro sua reuerentia, subditur
 tanquam causa illius exauditionis: Et quidē eū esset filius Dei,
 didicit ex his quæ passus est, obediētiam. Obediētia est quæ
 dicit illud Can. 2. Dilectus meus mihi, & ego illi. Deus enim fa-
 cit ac si esset totaliter cum obediētia: quia obediētia est totali-
 ter cum illo. Verē obediētes dicunt illud ad Ro. 14. Nemo nos-
 trum sibi viuit. Item obediētia à periculoso mari huius mūdi
 liberat. Obediēs nauē petriāst huius mūdi. Sap. 14. Exiguo li-
 gno credunt homines animas suas, & transeuntes mare per ra-

tem liberati sunt. Exiguum lignum est humilis obedientia. Facta est quasi noui instititoris. Prouerb. vlt. Qui in naui est, etiam quiescens & comedens vel bibens procedit, quia alieno motu mouetur. Sic obediens qui in religione est, etiam quiescens, comedendo & bibendo meretur. ¶ Itē obedientia hominem ditat. Nec mirum, cū de suo nihil expēdat, quia nihil suū reputat: & cū in cunctis quæ agit voluntatem alterius facere intendat, ideo pro omnibus quæ agit meritò remunerationem expectat. Multæ filie cōgregauerunt diuitias. Pro. vlt. Obediētia verò supergressa est vniuersas. Quis est qui quandoque nō faciat multa specialiter pro se, de quibus nō expectat remunerationē nisi ille qui sub obedientia viuere? Item obedientia quasi equus in paradysum vadit, alieno sensui & alienæ voluntati quasi pedibus alienis innitendo. Ideo velocius vadit, quia pedes quibus innititur velociores sunt propriis. Multi in religione valde surgunt mane, & frequentius ieiunant, qui si essent in seculo, minus secum agerent. Propter eandem causam obedientia nō maculatur. Prou. 3. Via eius via pulchræ. Propter eandem causam legitur: Siquidem enim culpæ vel periculi est in eo quod ei iniungitur, superioris est qui portat, cuius sensui & voluntati ipse innititur, nisi manifestum peccatū sit illud quod ei iubetur. De ea videtur scriptū esse illud Psal. In manibus portabunt te, ne forte offēdas ad laudem pedē tuum. Itē obedientia hominem expedit & exoneratū reddit, cū obediēs à seipso alienatus sit. Alij enim incūbit sollicitudo pro ipso & temporaliter & spiritualiter. Ideo non solum potest currere, sed etiam volare. Si tamē obediētia habeat duas alas sibi cōiunctas, scilicet voluntariam paupertatē & castitatē. Apoc. 12. Datur sunt mulieri duæ alæ aquilæ magnæ vt volaret in desertum. Ber. Magna penna paupertas, qua tam cito volatur in caeli. Nā in aliis virtutibus quæ sequuntur, promissio futuro tempore iudicatur: paupertati verò nō tā promittitur, quā datur. Castitas etiam magna penna est quæ hominē expedit ab illa delectatione qua difficilimum est hominē bene vti, & fortissima occasione peccandi, scilicet à muliere per quā diabolus Adā deiecit. Ge. 3. Et quā Iob reliquit, vt per eam eum deieceret. Iob. 1. dixit illi vxor sua, Adhuc tu permanes in simplicitate tua? ¶ Itē obedientia facit hominē triumphare. Prou. 21. Testis mendax peribit, vir obediens loquetur victoriam. Testis mendax est qui professus est obediētiā, & eā nō seruat: q̄ in presenti perit, cū in bello spiritali succūbit: & in futuro peribit, quia eternaliter dānabitur. Exēplum habemus de hoc in populo Iudaico qui pro-

misit se seruaturum legem. Exo. 19. Omnia quæ locutus est dominus, faciemus. Itē Iosue 1. Omnia quæ præcepisti nobis, faciemus. Cū verò transgrediebatur legem, vincebatur. Iosue 7. Anthea in medio tui Israël est, nō poteris stare corā hostib⁹ tuis. Adā similiter factus inobediens suo superiori, habuit repugnanti suum inferius. Gene. 3. Qui comedit, & aperti sunt oculi eius. Glo. Augu. Anima rationalis motus bestiales in carne sua habuit. Et subditur: Motus iste de transgressione veniebat. Et 1. 2. 11. legitur de Salomone: Fecit Salomon, quod non placuerat coram domino. Et subditur: Et suscitauit dominus aduersariū Salomoni. Sic accidit ei qui in religione est, qui obedientiam non seruat ei cui promisit, & domin⁹ permittit eū impugnari & vinci: & sic perit qui propriā voluntatē in religione vult sequi, quā alius perditionis. Iob 17. Nemo perit ex eis, nisi filius perditionis. Verē filius perditionis est qui volūtariē laqueū sibi iniecit quo periturus erat. Pro. 6. Illaqueatus ex verbis oris tui. Verē filius perditionis est qui de loco salutis facit sibi locū damnationis & quū esset liberatus de mari huius mūdi, & iam ingressus nauē religionis, vbi etiā periclitatur. Act. 28. Vtique hominū da est, qui cū euasit de mari, vltio diuina nō permittit eū vitare. Vir obediens potest loqui victoriam, quia habet nobilissimū genus triūphi: sicut antiqui patres habita victoria solebāt canere canticum laudis & gratiarū actiones. Nobilissimū genus triūphi est seipsum vincere: quod facit vir obediens. Vnde Super. 1. 1. Melior est obediētia &c. Dicit glo. Greg. Vir obediēs loquitur victorias. Dū enim aliē voci humiliter subdimur, nosmet ipsos in corde superamus. Pro. 17. Melior est qui dominatur in domo suo, expugnatore vrbiū. Multi vrbes & regna sibi subiungarūt, qui tamē ad hūc triūphum nobilē nō peruenerūt. Hic triūphus proprius est hominis. Vincit leo vel aliud animal cetera animalia, sed seipsum vincere nō potest. Sen. Qui seipsum vincit, cōtra omnia fortis est. Obediens Deo subiectus est: & merito cetera ei sunt subiecta, & nihil ei repugnat. Deus in obedientia pugnat, ideo non est mirū, si ipse triūphat. Leui. 26. Si præceptis meis ambulaueritis &c. persequemini inimicos vestros, & corruent coram vobis. Itē obediētia animā ornat. Vnde inauris est aurea quā celestis spūs dat animæ. Pro. 25. Inauris aurea, & margaritū fulgēs, qui arguit sapientē & autē obediētē. Margaritū fulgēs inauri aureæ decenter iungitur, & doctrina mentem illuminans anti-obediēti vtiliter proponitur. Dat Eliezer Rebecca inauris aureas. Genesi. 24. Et amici

dant ei in autem, & ouem Iob vlt. Item obedientia ecclesiam le-
 gitur. Eccl. 3. Qui obedit patri, refrigerabit matrem. Hominem
 glorificat, ad Rom. vlt. Vestra obedientia in omnem locum diuul-
 gara est. Item hominem castificat a libidine propria voluntatis. 1.
 Pet. 1. Animas vestras castificantes in obedientia charitatis. Item
 obedientia conseruat animam. Prouer. 19. Qui custodit mandatum,
 custodit animam suam. Obedientem merito custodit Deus tanquam
 suum. Prou. 29. Verbum custodiens filius, extra perditionem erit. Eccl.
 1. Qui custodit preceptum, non experietur quicquam mali. In Vi-
 tis patrum cuidam seni cum deessent necessaria vitæ, precepit
 discipulo suo, vt iret in vicum ad ministrum qui solebat ei neces-
 saria deferre. Et ille licet timeret ire propter scandalum: tamen
 dixit se iturum propter bonum obedientiæ. Cui senex: Vade,
 confide in Domino, & proteget te ab omni retractione. Cum autem
 venisset frater ad ostium ministri senis, aperto ostio inuenit ibi
 filiam ministri solam, quæ amplexata eum cepit eum allicere ad
 commisionem carnis, amplexas eum. Et cum vrgeret eum cogitatio-
 nes, clamauit ad Dominum, dicens: Domine propter oratio-
 nem eius qui me misit salua me ex hac hora: & statim inuertus
 est ad flumen iuxta monasterium suum, & reuersus est ad patrem
 sine macula. Item obedienti obediunt omnia, & creator & crea-
 turæ. De creatore, habetur Iosue 10. Non fuit postea tam longa
 dies, obediens Domino voci hominis. De creaturis vero multa
 habes exempla in Vitis patrum. Quidam de senioribus misit disci-
 pulum suum ad hauriendam aquam, & erat puteus remotus a
 cella. Discipulus vero oblitus funem venit ad puteum, & pro
 longitudine viæ non audens reuerri pro fune, ne forte contristaret
 seniore, prostravit se in oratione, & sugens de oratione, cla-
 mauit, O putee putee, misit me seruus Iesu Christi abbas meus
 vt hauriam aquam, & statim ascendit aqua ad os putei, & impleuit
 frater lagenam, glorificans potentiam Saluatoris. Aqua autem
 putei reuersa est ad locum suum. Item in Vitis patrum Abbas
 Paulus precepit discipulo suo Ioanni vt afferret ei simum boui, qui
 erat ei necessarius ad utensilia. At ille ait: In loco vbi simus est
 habitat leena. Cui abbas, Si venerit super te, alliga eam, & duces
 eam tecum. Iuit Ioannes & inuenit leenam irrudentem super eum,
 qui voluit eam tenere, sed ipsa aufugit. Ioannes vero sequeba-
 tur eam, dicens, Abbas meus precepit vt alligatam ducam te ad
 eum: & statim bestia substitit, & tenens eam reuertebatur ad mo-
 nasterium. Quod cum vidisset Abbas, ne forte discipulus inde
 extolleretur, dixit ei: Sicut tu insensibilis es, ita insensibilem
 bestiam

bestiam adduxisti: solue, & dimitte eam vt pergat ad locū suū.
 Item obedientia homini pacem dat. Prouer. 12. Qui timet præcepta, in pace versabitur. 1. Macha. 14. Siluit terra Iuda omnibus diebus Simonis. Siluit: id est, quieuit, vel pacē habuit. Eia.
 48. Vtinā attendisses ad mandata mea, fuisset quasi flumen parua. Item obedientia hominem benedicti facit. Deut. 11. Propono vobis benedictionē, si obedieritis mādati Domini. Eiusdem.
 28. Venient super te omnes benedictiones istę, & apprehendent te, si tamē præcepta eius audieris. Benedictus tu in ciuitate, &.
 Item facit hominem beatum, Matth. 16. Beatus es Simon, &c. Prou. 19. Qui custodit legem, beatus est. Obedientia in præfatis hominem dignū prælatione efficit. Vnde Simonē præfecit Dominus cæteris apostolis. Matth. 16. 1. Machab. 2. Simon frater vester scio quod vir consilij est: ipsum audite semper: & ipse erit vobis pater. In vita beati Philiberti dicitur: Præfesse non audeat, qui subesse non didicerit. Nec obedientiā à subiectis implorat, qui eā prælati exhibere nō nouit. Obedientia etiā ad regnum introducit. Matth. 18. Si vis ad vitam ingredi, serua mandata. Inobedientia clauem paradisi amisit, sed obedientia eam recuperauit. Vnde Simoni Petro dictum est Matth. 16. Tibi dabo clauem regni calorum. Obedientia vitam hominis feliciter consummat. Iob 36. Si audierint & obseruauerint, complebunt dies suos in bono, & annos suos in gloria. Si autem non audierint, transibunt per gladium. ¶ Sexto valere possunt ad commendationē obedientiæ verba sanctorū quæ videntur ostendere præminentiā huius virtutis ad alias virtutes. Simonē præfecit Dominus cæteris apostolis. Matth. 16. Tibi dabo clauem regni calorum. Et obedientia secundum verba sanctorū præminere videtur cæteris virtutibus. Greg. in Moral. Sola obedientia virtus est, quæ cæteras virtutes menti inserit, insertaq; custodit. Solent in terra arbori agresti duo ramunculi, alicuius nobilis arboris, deinde arbor quæ prius erat agrestis, producit flores, fructus, & folia secundum naturam arboris nobilis à qua ramunculi sunt assumpti. Sic obedientia alienum sensum & alienam voluntatem assumit, & cordi eius qui promittit obedientiam inseruntur, & iam cor illud secundum sensum & voluntatem sui superioris operatur. Item dicit Greg. quod obedientia non tam est virtus, quam mater virtutum, quod ideo potest intelligi esse dictum, quia obedientia producere potest motus omnium virtutum. Omnes enim possunt iuberi: & si aliquis producat motus illos, quia virtus est, obedientia sunt. Itē super illud Gen. 2. Ligetumq; scilicet

boni & mali. dicit gl. Aug. Obedientia sola verissima est vir-
 tus, creaturæ rationali sub Dei potestate degenti. Quod potest in-
 telligi dictum esse, Primo, quia obedientia perficit hominem ex parte
 illa qua habet comparationem ad Deum sub quo est, & respectu actus
 qui est nobilissimus tanquam finis hominis. Fini enim optimum in
 quoquoque. Hic actus est observatio mandati divini. Eccl. vii.
 Deum time, & mandata eius observa: hoc est omnis homo. Hoc
 tenet Aug. in hoc quod post illud. Obedientia sola est verissima vir-
 tus, subdit: rationali creaturæ sub Dei potestate degenti. Secundo
 potest hoc intelligi dictum propter meritum, ad quod valet multum
 obedientia. Vade super illud Gen. 2. Lignumque scientiæ, dicit Aug.
 Oportebat ut homo sub domino positus ab aliquo prohiberetur, ut
 esset ei virtus merendi obedientia. Dum aliquis intendit facere volunta-
 tem propriam, nec videtur mereri apud semetipsum. Ab illo enim
 merces expectatur cui servitur, vel cuius voluntas fit. Non mere-
 tur ergo apud alium, nisi qui vult facere eius propriam voluntatem, quod
 est obedientia. Greg. Sola est obedientia que meritum fidei possidet.
 Tertia, propter maiorem difficultatem. Virtus enim est circa diffi-
 cultatem. Iuxta Sapientem: & nomen virtutis a vi videtur esse dictum. Diffi-
 cillimum autem videtur esse agere contra se, quod facit obediens,
 quod sonat nomen obedientia. Obedere est contra audire, scilicet
 contra proprium sensum & propriam voluntatem. Greg. super 1.
 Reg. 15. Melior est obedientia quam victima, quia per victimas
 aliena caro, per obedientiam vero propria caro maceratur. Obe-
 dientia quasi quoddam martyrium est. Greg. Tanto Deum quisque
 placat, quanto repressa arbitrii sui superbia gladio precepti
 se immolat. Obediens quasi proprium caput sibi amputat pro
 Christo, & caput sibi Christum constituit, vel eum qui loco eius
 est. Qui martyrium pro Christo sustinet, unam voluntatem sibi
 amputat: scilicet voluntatem vivendi, sed iste omnem voluntatem.
 Obedientia maxime voluntati propria detrahit, & ideo virtuti
 maxime addit. Sapienter: Hoc solum virtuti adicies, quod propria
 voluntati detraxeris. Poëta: Est virtus, placitis abstinnisse bonis.
 Propterea que dicta sunt, amanda est obedientia a fidelibus tan-
 quam mater eorum. 1. Pet. 1. Sperate in eam que offertur vobis
 gratiam, in revelationem Iesu Christi, quasi filii obedientia.

De his que possunt iuvare Obedientiam. CAP. III.

Sequitur de his que possunt iuvare obedientiam. Et notandum
 quod quinque sunt que valere solent ad hoc quod aliquid sit ma-
 gis tractabile vel flexibile, & similia his possunt valere ad hoc
 quod eorum aliter sit inobediens. Primum est exilitas. Ut patet in

virg.

virga quæ propter exilitatē flexibilis est. Etiā ferrū si sit exile vel tenue flecti potest. Sic exilitas humilitatis valet ad obedientiā. Vnde cātor magnus Parisiēsis humilitatē posuit matris obedientiæ. Et apostolus ad Philip. 2. loquens de obedientia Christi præmittit de eius humilitate. Humiliauit, inquit, semetipsum, factus obediēs &c. Aug. 14. li. de Ciuit. Dei. Obedientiā nisi humilium esse nō potest. Cū humilitas sit sensus proprii vacuitas, humilis habet vbi sensum alienū recipiat, quāsi vacuus à suo, qui sensum alienū recipit, nisi sit apertē malus, recipit alienam voluntatē, & sic fit obediens. Superb. prius exhibet de sensu suo, quā recipiat sensum alienū vel alienā voluntatē, & fiat verē obediēs. Prou. 26. Vidisti hominē sapientē sibi videri: magis spēs illo habebit insipiēs. Cibus in quo nimis est de sale, quāsi perditus est. Facilius sal cibo additur, quā subtrahatur. Sic qui ad religionē venit, si sal proprii sensus in eo nimis abūdet, non est aptus religioni. Facilius homo simplex religionis efficietur, quā ipse. Bernar. ad fratres de monte Dei: Superbia quamuis prudens sibi videatur, dimittēda ea sibi & abigenda. Si enim admittitur superbia, prima die qua incipit habitare, incipit leges dare. Nimis vero stultus discere non potest quas inuenit. Eccl. 19. Melior est qui minuitur sapientiā, & indiget sensu in timore Domini, quā qui transgreditur legem Altissimi. Timor qui æstimat etiam pericula quæ nō sunt, & defectus suos scrutatur, inuenit se sensu indigere: & sic timor humilitatē introducit. Humilitas verō videns sensum suū sibi nō sufficere, alieno sensu acquiescit: nō vult habere ducē illū qui in tot foueas eū præcipitavit, scilicet sensum propriū. ¶ Secundū est assuefactio. Vnde equus assuescit circunvolutionibus, vt facilius ad voluntatem scilicet flecti possit. Prou. 25. Equus paratus ad diē belli. Dominus autem salutem tribuet. Equus est religiosus cui frenum obedientiæ impositū est. Zachar. 10. Posuit eos equū gloriæ in bello. Operatur De⁹ in viro religioso gloriosa, & ideo equus gloriæ potest dici. Hic per assuefactionem parādus est ad obedientiam, vt nunc ad dexterā prosperitatis, nunc ad sinistrā aduersitatis vertitur: alter in diē belli succūbet, quādo scilicet aliquid graue ei iniungitur. Religiosus qui in sua voluntate nutritur, destruitur. In Vita patrū beatus Antonius præcepit Paulo simplici eremitæ suere & disfluere vestimenta, texere & frangere sportulas: sic volebat voluntatem eius flexibilem & obedientem efficere. ¶ Terriū est ignis: vt patet in cera, quæ calefacta de facili flectitur: & in metallis, quæ ad ignē liquefunt, & sic de facili formā rei cui insue-

duntur

accipiūt. Si valere potest ad hoc quòd cor per obediētiā magis flexibile fiat, ignis diuini amoris: scilicet si ostendatur qualiter Deus dilexit nos. Luc. 12. habetur de hoc igne. Ignem veni mittere in terrā: & quid volo, nisi vt accendatur? Frequēter cogitandus esset amor ille, ex quo altissimus obedire voluit pro nobis vsque ad mortē crucis, vt confunderemur male obediētes esse ad lenia quæ nobis ex parte eius iniunguntur. ¶ Quartum est separatio rei ab aliquo minus flexibili cui adhærebat. vt patet in corio adhærenti ligno, quod flecti non potest nisi à ligno separetur. Sic expediret ei qui perfectè obedire vellet quod voluntatē suā ab omni re temporalī separaret & eā recolligeret, vt haberet paratā quādo mādātū superioris veniret. In Psal. Paratus sum, & nō sum turbatus. Itē: Paratū cor meū Deus, paratū cor meū. Bern. Paratum ad sublimia, paratum ad vniuersa quæcunque præceperis. Aug. Verus obediēns mādātū non procrastinat, sed parat aures auditui, linguā voci, manus operi, pedes itineri, & se totum intra se colligit vt mādātū peragat imperantis. ¶ Quintum est, alicuius liquoris admistio. Vt pellis dura vngitur vt sit tractabilior, & terrā durā aqua miscetur. Similiter vnctio gratiæ necessaria est vt cor magis obediēns fiat. Ideo qui in religione est frequēter in oratione, Deo supplicare debet, vt gratiam obediēdi sibi tribuat, & prælato beneplacitum suum de eo inspirat. Aug. 10. li. Conf. Domine, continentiam iube: da quod iubes, & iube quod vis. A simili debet religiosus dicere Deo: Obediētiā iubes, da quod iubes, & iube quod vis. Potest etiam valere ad obediētiā modestia imperantis. Senec. Remissius imperanti melius paretur. Greg. Qui ab vnoquoque bono subiectos verat, necessariū est vt multa concedat, ne obediētis mens funditus intereat, si à bonis omnibus repulsa ieiuet. Vnde Deus Adæ vnicam arborem prohibuit, omnes alias concessit. Gen. 2. & 3. Reg. 12. Populus inobediēns factus fuit propter graue imperium Roboam.

De gradibus Obediētiæ.

CAP. IIII.

Bernardus septē gradus obediētiæ tãgit, quorū primus est liberè obedire. Quis gradū, vt ipse ait, nō potest ascendere qui voluntatē præcipiētis suā nō fecerit. Liberè obediēbat qui dicebat, Meus cibus est vt faciam voluntatē eius qui misit me. Ioan. 4. Aug. 10. lib. Conf. Optimus minister tuus est, qui nō magis inuenitur hoc à te audire quod ipse voluerit, sed potius hoc velle quod à te audierit. Bernardus: Quisquis occultè latagit, vt quod vult ipse, hoc ei prælatus iniungat, ipse se seducit, si forte sibi,

sibi,

sibi quasi de obedientia blandiatur. Nec enim in ea re ipse praelato, sed magis ei praelatus obedit. Paratum ad Domini voluntatem se ostendit Paulus dicens Act. 9. Domine, quid me vis facere? Bern. in sermonibus: Nec dubitum est quin ampliore gratiam mereatur, qui paratum se exhibet ante mandatum, quam qui obedire satagit post mandatum. requirit Dominus oblationes voluntarias. Exod. 35. Iste est sermo quem precepit Deus. Omnis voluntarius prono animo offerat primitias Domino. Dauid: Voluntarius sacrificabo tibi. Coacta sacrificia Deo non placet. Sed quidam sunt similes rusticis, qui dominis suis nullum seruitium voluit facere nisi coacti. Et notandum quod libenter obedire precipue laudabile est, cum graua iniunguntur. Vnde super illud 1. Reg. 15. Melius est obedientia &c. dicit gl. Greg. Sciendum quod obedientia aliquando si de suo aliquid habet, nulla est: aliquando minima est, si aliquid non habet. Cum enim locus superior imperatur, obedientia virtutes euacuat sibi, qui ad hunc proprio desiderio anhelat. Dum vero probra & contumelia imperatur, nisi hoc ex semetipso animus appetat, obedientie sibi meritum minuit, qui ad hanc uinitus descendit. Hinc Moyses principatum populi humiliter recepit. Paulus autem audacter dicit, Ego non solum ligari in Ierusalem, sed & mori paratus sum. Et notandum quod obedientia in difficultioribus gratior est, quam inobedientia grauior. Inobedientia uero in facilioribus multum Deo displicet. Ber. de precepto & dispensatione in obedientia ratione haec generalis regula teneatur, ut in difficultioribus quibuscumque agendis obeditio gratior quam prauiotio grauior iudicetur, & in facilioribus minusque onerosis contemptus danabilior, quam actus laudabilior aestimetur. Aug. 14. lib. de Ciuit. Dei: In paradiso tanto maior inobedientia fuit, quanto illud quod preceptum est nullius difficultatis fuit. Vbi enim magna est inobedientiae poena proposita, & res a creatore facilis imperata, quisnam satis explicet quantum malum sit non obedire in re facili, & tanta potestatis imperio & tanto terresti supplicio? Secundus gradus est obtemperare simpliciter. Multos enim videmus secundum uerbum Bern. post precipiendum imperium multas facere quaestiones, quate, sapius ingeminare, unde hoc uenerit, quis hoc inuenit consilium, inde murmuratio, excusatio, simulatio, impossibilitates, aduocatio amicorum. In Psal. In auditu auris obediuit mihi, ut ostenderet uno eodemque momento processisse & imperantis imperium, & obsequium obsequentis. Ad simplicitatem obedientiae pertinet, non iudicare quid vel quare precipiatur. Bern. in libro de consideratione: Omnibus nobis in conuersionis initio multum

la magis virtus est necessaria, quā simplicitas humilis, & graui-
tas verecunda. Ber. ad fratres de mōte Dei: perfecta obedientia
maximē in insipiente est indiscreta: hoc est, nō discernere quid
vel quare prācipiatur: sed ad hoc tantum niti, vt fideliter & hu-
militer fiat quod à maiore prācipitur. Idē loquens de nouitio:
Seultus fiat, vt sit sapiens: & hoc omnis eius sit discretio, vt in
hoc nulla ei sit discretio: hęc omnis eius sapientia sit, vt in hac
parte nulla sit ei. Idē in sermonibus: Rara avis in terris discre-
tio: ideo discretionis locū fratres in vobis suppleat virtus obe-
dientię, vt nihil plus, nihil minus, nihil aliter quā imperatum
sit faciatis. Deut. 12. Quę prācipio tibi, hęc tantū facias: nec ad-
das quicquam, nec minuas. Cū Iulius Cęsar in perdomandis
hostibus, quinq; annorū spatium sibi permissum transisset, licet
gloriosē triumphasset, honor tamen debitus sibi denegatus est:
nec urbē ingredi permissus est, eō quod vltra terminū sibi prā-
fixum morā contraxisset. Deut. 12. Non facietis ibi quod nos hic
facimus hodie, singuli quod sibi rectū viderur. Bern. super Cant.
Quę vestri curam semel nobis credidistis, quid rursus de vobis
nos intromittitis? Perfectē obediens debet se habere vt iumen-
tū. Dauid: Vt iumentū factus sum apud te. Item: Deduxisti sicut
ovē populū tuū. Et iterum: Qui deducis velut ovem Ioseph.
Simplicitatē obediētię multū amabāt antiqui patres in discipu-
lis suis: ideo in principio nō prācipiebāt eis recta. Vnde in Vitis
patrū, dixit quidā abbatī Pastori: Patres seniores nō loquuntur
ab intio fratribus recta, sed magis distorta: & si viderint quia
ea quę torta sunt faciūt, iā eis non loquuntur nisi quod expedit,
cognoscentes quoniā in omnibus obediētes sunt. Debent infe-
riores audire mādātā superiorū, quasi à Deo dicerētur. Mat. 10.
Qui vos audit, me audit. Vnde sicuti nō discerneret, si aliquid à
Deo eis prāciperetur, sed humiliter illud implet: sic non debēt
disceptare de mandatis prælātī. Bern. Non te moueat magister
imperitus, indiscreta potestas: sed memento, quia non est pote-
tas nisi à Deo: & qui potestati resistit, ordinationi Dei resistit.
Ad Coloss. 3. Serui obedite per omnia dominis &c. Et subditur:
Quocunque facitis, ex animo operamini sicut domino, & non
hominibus. Tertius gradus est hilariter obedire. Hilarē enim
datorem diligit Deus. 2. Corin. 9. secundum verbum Bern. Sere-
nitas in vultu, dulcedo in sermonibus multum colorāt obediē-
tiam obsequentis. Nubilosa corporis compositio & facies tene-
bris tristitia obfuscata deuotionem ab animo recessisse signifi-
cat. Quis enim libenter imperat homini tristitiam efflanti. Ad

Ephe. 6. Omnia facite sine murmurationibus. Eccl. 35. In omni dato hilarē fac vultū tuum. Qui cum murmure obediunt, cum praua salsa Deū pascere volūt. In Psa. Dederunt in escā meā fel. Obediētia taliū est quasi obediētia dæmonum. Ad præceptum enim Christi exhibāt dæmonia à multis, clamantia. Qui sic obediunt, nō verē sunt obedientes, etsi dicantur esse. Matt. 27. Inuenerunt hominē Cyrenā, nomine Simonē. Tales sunt vt magni lapides qui moueri nō possunt sine afflictione mouētis. Eccl. 11. Qui transfert lapides, affligetur in eis. Tales sunt vt rotæ carri nō solū in hoc quòd præ defectu vnctionis murmurāt, sed qui vnus alterū præcedere non vult: non faciam hoc dicit vnus, nisi ille idem fecerit. Eccl. 33. Præcordia fatui quasi rota carri. Tales sunt sicut imagines in ædificiis quæ sustinent columnas quæ in facie tristitiam ostendūt. Prælati cuius subditi cum tristitia de murmure obediūt, similis est illi qui haberet omnia mēbra infirma, quæ necesse haberet mouere, & nullū mouere posset sine dolore, qui esset in magna miseria. Prælati talis imperat illi, & ille affligitur, & contristatur, & ipse cum eo. Similiter imperat alij, & ille contristatur, & ipse cum eo, & sic qui obsequi debuerunt, offendūt. ad Hebr. 13. Obedite præpositis vestris, & obedite eis: ipsi enim perutiligant quasi rationē pro animabus vestris redditurū, vt hoc faciant cum gaudio, & nō gementes: hoc enim nō expedit vobis. Sen. in lib. de beneficiis: Ita à natura comparatū est: vt altius iniuriæ quàm merita descendāt: illa cito defluant, has tenax memoria custodiat. Quid expectat qui offert dum obligat? Satis aduersus eū gratus est, qui beneficio eius ignoscit. A simili possumus dicere, q̄ satisfacit Deus pro obediētia aliquorum, si affectionem quam ipsi faciūt superioribus suis eis ignoscit. ¶ Quartus gradus est, velociter obedire. Luc. 17. dictum est Zachæo, Festinans descende. Et subitur remuneratio: Hodie, inquit, salus huic domui facta est. Matt. 4. dicitur de Petro & Andrea à domino vocatis: Et illi cōtinuò relictis retribus secuti sunt eū. Et similiter subditur de Iacobo & Ioāne: Illi statim relictis retribus & patre secuti sunt eum. Hiero. Perfecta obediētia est sua imperfecta relinquere. Cantic. 5. Manus eius tornatiles. In Vitis patrum, Abbas Syluanus habebat duodecim discipulos, vni eorū nomen Marcus, quem præ cæteris diligebat propter bonū obediētiā, quod erat in eo. Cūmq; quidā dicerent eum, q̄ alij discipuli cōtristarentur ex hoc, ipse pulsauit ad ostium vniuscuiusq; vocās eum, & nullus exire voluit. Tandem vocatū Marcū ad eius ostiū, qui statim exiit, & Syluanus in quatuor

quem ille scribebat tēpore vocationis, literā vltimā imperfe-
ctā inuenit, quam post vocationem propter bonū obedientiæ
implere noluit. Tunc illi iudicauerunt eum magis esse diligen-
dum, eò quòd Deus magis diligeret eū propter bonū obedien-
tiæ. Item quidam Abbas seniori suo abbati debuit preparare pi-
scem, & apposuit cultellum & incidebat eum, & vocatus ab ab-
bate suo reliquit piscem semiscissum propter bonum obedien-
tiæ. Valde gratū solet esse principibus quum præcepta eorū ve-
lociter adimplentur. Prou. 22. Vidisti hominem velocem in ope-
re suo, coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles. ¶ Quintus
gradus est, viriliter adimplere mandatum Bern. Manum tuam
insiste ad fortia, agendum est instanter, & constanter obedi-
endum. Nec inter asperitatem verberū tam regalis est semita re-
linquenda. Et loquitur de semita obedientiæ. Christus hanc se-
mitam etiā pro morte ignominiosissima relinquere noluit. Ad
Phil. 2. Factus obediens vsque ad mortem: mortē autem crucis.
Bernar. Memento fratres, Christus ne perderet obedientiam,
perdidit vitam. Idem: Putas obedientiæ fructū, quū subditus au-
dit obedientiam quam multis experierat votis, quum ei præci-
pitur quod redoleat dignitatē? Ecōtrario meritum assignat illi
obedientiæ quæ terret animum audientis, grauis ad audiendum,
grauior ad implendum, grauissima ad tenendum. ¶ Sextus gra-
dus est, humiliter obedire. Et subdit Bern. Magna virtus humi-
litaris, sine cuius obstaculo virtus fortitudinis non solum virtus
non sit, sed etiam in superbiam erumpit. Luc. 17. Quum feceritis
omnia quæ præcepta sunt, dicite, serui inutilis sumus: quod fa-
cere debuimus, fecimus. ¶ Septimus gradus est, indefinēter obe-
dire. Et subdit Bern. Perseuerantia singularis est filia summi re-
gis. Idem: Quid currere prodest, & ante cursus metam deficere?
Sic currite vt comprehendatis. 1. ad Corin. 9. Hi sunt septem gra-
dus scalæ quam vidit Iacob. Gen. 28. Hanc visionem vidit Iacob
dormiens in itinere, lapide supposito capiti. Gloss. Caput ponit
in lapide qui Christo inhæret mēte. Et secundū August. in itine-
re dormire, est in via huius seculi ab impedimento secularium
actionum quiescere. Beatus Benedictus & August. & alij sancti
qui religiones instituerunt, quum Christo corde adhaesissent, &
a carnis huius seculi quiescerent, spiritualiter viderunt visionem
illam. Scala ista obedientia est, cuius duo latera possunt intel-
ligi, paupertas voluntaria & continentia, vel abrenūciatio pro-
prij sensus & proprię volūtatis. ¶ Attendēda verò sunt quatuor
quæ de hac scala dicuntur. ¶ Primum est, quòd erat stans super

terram. In quo notatur rectitudo intentionis quæ debet esse in
 his qui viam obedientiæ aggrediuntur. Et excluditur per hoc
 macula intentionis terrenæ eorum qui habent terrenam inten-
 tionem in religione. Scala eorum nõ stat, sed potius iacet super
 terram: vel potius directa est ad infernum. Ecclesi. 4. Custodi pe-
 dem tuam ingrediens domum domini. Pedem, inquam, inten-
 tionis. ¶ Secundũ est, quod cacumen eius tangebatur cælũ. In quo
 figuratum est, quod conuersatio religiosorũ in cælis debet esse,
 vel quod immediatus transitus est in morte à via perfectæ obe-
 dientiæ in cælum. Parum enim vel nihil moratur perfectè obe-
 dientes in purgatorio. Et quia magni lucri est obedientia, ut
 prius ostensum est, & ideo sufficit hic soluere debita. Et quia
 vero obediente Christus viuit & operatur. ad Gal. 2. Viuo autem
 iam nõ ego: viuit verò in me Christus. Nec est verisimile, quod
 Deus sit in futuro eorum victor, quorũ hic est actor. ¶ Tertium
 est, quod Iacob vidit angelos ascendentes & descendentes per sca-
 lam illam. In quo insinuat, quod via obedientiæ vita angelica
 est. Siue enim descendant verè obedientes fratribus suis mini-
 strando, siue ascendant Deo assistendo in oratione, lectioe, me-
 ditatione, ad modum angelorum voluntatem Dei peragunt. Vide
 quantum ad illos impletur orationis dominicæ petitio, Fiat
 voluntas tua sicut in cælo & in terra. Matt. 6. ¶ Quartũ est, quod
 dominus erat innixus scalæ. In quo insinuat, quod perfectæ
 obedientiæ se habet immediatè ad Deum. Nullum enim inter-
 uallum vel modicum est inter mortem verè obedientis & di-
 uinam visionem. In Psal. Tenuisti manũ dexteram meam, & in
 voluntate mea deduxisti me, & cũ gloria suscepisti me. Esa. 63.
 Si auerteris à sabbatho pedem tuum & c. sustollã te super alti-
 tudinem terre, & cibabo te hereditate Iacob patris tui. Multum
 deberent incitare eos qui sunt in scala obedientiæ ad ascenden-
 dum viriliter, spes & desiderium videndi dominũ innixum sca-
 læ. Sicut quũ acclamatum est in obsidione alicuius castri, ali-
 lum habiturum centum libras qui primò intrauerit: spes & de-
 siderium tãti lucri facit aliquos per scalam ascendere, tenentes
 clypeos supra se, licet lapidibus desuper percussantur. Sic spes
 & desiderium, de quibus iam diximus, deberent facere vt homi-
 nes per scalam obedientiæ ascenderent: omnes aduersitates quæ
 occurrunt superando. Matth. 11. Regnum cælorum vim patitur,
 & violenti rapiunt illud. Item insinuat in hoc quod domi-
 nus erat innixus scalæ, quod ipse paratus est iuuare & cõseruare
 eos, qui viam obedientiæ aggressi sunt, quasi suos. Perfectè
 obediens

obediens
 fidelis f
 dum po
 mea po
 quod se
 domini
 do, & e
 voluta
 cob pol
 locus sa
 riam. S
 pter ho
 Deus r
 suo. Mi
 locis sa
 na Luci
 Dei, & p
 diantib
 propinc
 nem. Va
 mo Dei
 nem ali
 domus
 latronu
 scalam
 tent ho

E St
 quis ob
 nã obe
 ceruico
 re, & ill
 debere
 tia mo
 cum reg
 obedit.
 do aut
 epistol
 le obed
 quã ex

obediens è proximo sequitur dominum. Vnde Dominus quasi fidelis socius vbi deuentum est ad locum difficile ad transeundum porrigit ei manum iuuans eum. In Psalm. Adhæsit anima mea post te : me suscepit dextera tua. Attendendum etiam est quod sequitur : Verè dominus est in loco isto, dicit Iacob. Deus dominum se exhibet verè obedienti, cum iuuando, conseruando, & ei prouidendo: & meritò, cum ille se exhibeat seruù Dei, voluntatem eius adimplendo. Item attendendum est quod Iacob postea dixit, Quàm terribilis est locus iste? Terribilis est locus sanctus scilicet locus religionis, propter domini præsentiam. Sollicitè enim debet se habere qui sunt in religione, propter hoc quòd dominus præsens est. Hoc est vnum illorù quæ Deus requirit ab homine : scilicet sollicitè ambulare cum Deo suo. Michææ 6. Terrorem incutere deberet his qui peccant in locis sanctis, pœna illorù qui in locis sanctis peccauerunt: vt pœna Luciferi & Adam. Sequitur : Non est hic aliud, nisi domus Dei, & porta cali. Domus Dei dicitur religio: quia in verè obedientibus Deus habet dominium. Porta verò cali est propter propinquitatem quam habet perfecta obedientia ad Dei visionem. Væ illis qui de porta cali faciunt portam inferni: & de domo Dei, speluncam latronum: vt qui simoniacè intrant religionem aliquam, vel proprietarij sunt ibi. Matth. 21. Domus mea domus orationis vocabitur: vos autem fecistis eam speluncam latronum. Item : Væ illis religiosi qui de scala regni cælestis scalam faciunt confusionis, quorum peccata tanto amplius fecerunt hominibus, quanto ipsi sunt in gradu altiori.

De partibus Obedientie.

CAP. V.

Est obedientia reprehensibilis, & est obedientia cõmendabilis: **O**bedientia reprehensibilis est triplex. ¶ Prima est quam aliquis obedit creaturæ inferiori homine: vt pecuniæ. Ecc. 10. Pecuniæ obediunt omnia. ¶ Secunda est, cù ex remissione superioris & ceruicofitate inferioris accidit quod ille obedit qui debet imperare, & ille imperat qui debet obedire, cù scilicet ille est supra qui deberet esse infra, & membrum super verticem se extollit. Pro. 30. Per tria mouetur terra, & quartum quod non potest sustinere, per seruum cum regnauerit &c. ¶ Tertia est, cù aliquis suo superiori in malo obedit. Gr. in Moral. Nunquã p obedientiã malũ fieri. Aliquando autè debet bonũ, quod agitur, per obedientiã intermitteri. Bern. in epistolis: Facere malũ quolibet etiã iubete domino, cõstat nõ esse obedientiã, sed potius inobedienciã. Gre. Caueat subditi ne plusquam expedit sine subiecti, ne dũ plusquam expedit studet subiecti;

superiorum cōpellantur vicia venerari. Aug. Sic modus obedientiæ tenendus est, vt bonis in malo nō cōsentias, nec malis in bono non contradicas. ¶ Obedientia verò cōmendabilis quædã est necessaria, quædã abundãs vel perfecta. Necessaria est, vt quum aliquis obedit in his quibus tenetur obedire. Abundãs verò est, quum obediatur etiam in his in quibus non tenetur obedire. Bern. Subjectus huiusmodi, obedientiam quæ finibus cohibetur nouerit imperfectam: nam perfecta obedientia legem nescit, terminis non arctatur, neque cōtenta angustiis professionis, largiori voluntate fertur in latitudinem charitatis. Idem ad perfectionem obedientiæ pertinet, nō solum facere quod iubetur, sed etiam sicut iubetur. Ber. Illum optimũ dixerim obedientiæ gradum, cum eo animo opus iniunctum recipit quo & præcipitur. Gen. 17. dicitur de Abraham. Et circumcidit carnem preputij eorum statim ipsa die, sicut præcepit ei Deus. Matt. 1. Exurgens Ioseph à somno, fecit sicut præcepit ei angelus. Io. 14. Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. ¶ Itẽ notandũ, quòd est obedientia quæ debetur ex natura: vt illa quæ debetur Deo. Act. 5. Obedire oportet Deo magis quã hominibus. Et illa quæ debetur patribus carnalibus. Ad Eph. 6. Filij obedite patribus vestris in domino, hoc enim iustum. Item ad Coloss. 3. Filij, obedite parentibus vestris, per omnia: hoc enim beneplacitũ est domino. Item est obedientia quæ nō debetur ex natura, sed habuit voluntatem principium sui, vel voluntatem liberam, vel nō liberam. Velut seruus domino. ad Coloss. 3. Serui, obedite per omnia dominis vestris. Voluntatem verò liberam sui principium habuit obedientia quam vxor debet viro, vel quam debet subditus prelati. ad Eph. 5. Mulieres subdite sint viris suis in omnibus. Gen. 3. mulieri dicitur: Sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui. ad Heb. 13. Obedite præpositis vestris, & subiacete eis.

De his quæ aduersantur obedientiæ. Et de duodecim malis quæ propria voluntas homini facit.

CAP. VI.

Obedientiæ primo aduersatur proprius sensus, deinde propria voluntas. Sicut equus videns nō est idoneus circumire ad molã: sic qui habet propriũ sensum: nō est aptus voluntati obedientiæ. Deu. 12. Nō facietis ibi quod nos facimus hic hodie singuli quod sibi rectum videtur. Iudic. 17. In diebus illis non erat rex in Israël: sed vnusquisque quod rectũ sibi videbatur, hoc faciebat. Exemplum relinquendi proprium sensum, dedit Christus à matre sua in templo inuentus. Luc. 2. Descendit cũ eis: &

venit Nazareth, & erat subditus illis. Ber. Quis nō erubescat obstinatus esse in consilio suo, quando suū sapiētia ipsa deseruit? Proprius sensus, oculus est veteris hominis qui inimicus est Deo, & ideo erudendus est. ¶ De propria voluntate, notandū est, quod ipsa Deo multum displicet, diabolo multū placet, hominī multū nocet. Nec mirū si Deo multum displicet. Ipsa enim est, quæ Deo primo iniuriatur. Ipsa sola Deo aufert dominiū suū, & dat illud diabolo. Sicut enim obedientia efficit hūmānum seruum Dei: sic propria voluntas efficit eum seruum diaboli: ideo multū placet diabolo. Ecc. 18. Post concupiscentias tuas non cas, & a voluntate tua auertere. Si præstes animæ tuæ concupiscentias eius, faciet te in gaudiū inimicis tuis. ¶ Propria volūtas hominī multipliciter nocet. ¶ Primo aufert ei Deum. Bern. super Cant. Non dabit inobedienti copiam sui tantus obediētiæ amator, vt mori quā non obedire maluerit. ¶ Secundo beneficia Dei hominī subtrahit. Greg. Dignum est, vt ab eius beneficiis sit quilibet extraneus, qui eius nimirum iussionibus nō vult esse subiectus. ¶ Terriō, meritū euacuat. Esaiā 58. Quare ieiunauimus, & nō aspexisti? Et subditur: Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra. Ber. super Cant. Grande malū propria voluntas, qua fit vt bona tua tibi bona non sint. ¶ Quarto, hominem excommunicat. 2. ad Thes. 3. Si quis non obedit verbo nostro per epistolam, hunc notate, & ne cōmisceamini cum illo. ¶ Quinto hominem furem efficit. Ille enim qui in religione est propriæ voluntatis, contractat rem alienā, scilicet seipsum domino inuito. Matth. 16. Si quis vult post me venire, abneget semetipsum. Luc. 14. Omnis ex vobis qui nō renunciauerit omnibus, quæ possidet, nō potest meus esse discipulus. ¶ Sexto, reddit hominem maledictū. Deut. 28. Si audire nolueris vocem domini Dei tui, vt custodias & facias omnia mādata eius, veniet super te omnes maledictiones istæ, & apprehendet te. Maledictus eris in ciuitate, maledictus in agro, maledictum horreū tuum, & maledictæ reliquię tuę, maledictus fructus vētris tui, & fructus terre tuæ. ¶ Septimo, idololatram efficit. 1. Reg. 15. Quasi peccatum ariolādi est, repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere. Gl. Sola est obedientia, quæ fidei meritū possidet, sine qua infidelis quisque cōuincitur. Inobediēs negat Deum in quantum Deus est. Greg. in Moralib. Contra conditorē superbire, est præcepta eius peccando transcendere: quia quasi à se iugum dominationis eius excutit, cui per inobedientiam subesse contemnit. ¶ Octauo, hominē à dignitate deicit: vt patet in Saul, cui dicit

Samuel 1. Reg. 15. Quia proiecisti sermonem domini, proiecit te dominus ne sis rex super Israël. ¶ Nono aduersarium homini suscitatur. 3. Aeg. 11. Fecit Salomon, quod non placuerat cori domino, & suscitauit dominus aduersarium Salomoni. ¶ Decimo, hominem confundit. Osee 10. Confunderetur Israël in voluntate sua. Esa. 45. Confundentur omnes qui repugnant ei. In hoc confunditur qui propriam voluntatem in religione sequitur, quia contrarium accidit ei illius, quod intendit. Quærit alicubi consolationem, & ex hoc postea habet maiorem desolationem, vel in tormentatione conscientie, vel in punitione penitentie, vel in infirmitate qua quandoque ex hoc sequitur. Qui plus vult facere voluntatem suam in religione, plus cogitur facere contra eam. Qui enim talis non habeat gratiam illam apud Deum vel homines quam habet verus obediens, multa non conceduntur sibi, quæ conceduntur vero obedienti. Jonas effugere voluit ut Dei voluntatem non impleret: impleuit tamen eam inuitus. Greg. Ecce Ionanam fugitium Dei tempestas inuenit, fors ligat, mare suscipit, & quia authoris voci obedire reniritur, ad locum quod missus fuerat suo reus carcere portatur. ¶ Undecimo hominem affligit. Vnde Saul inobedientem malignus spiritus exagitat. 1. Reg. 16. Homo propriæ voluntatis in religione animum habet inordinatum, & ideo affligitur. Aug. in lib. confessionum: Iussisti domine, & sic est, ut poena sibi sit omnis inordinatus animus. ¶ Duodecimo, hominem morte temporali & æterna dignum efficit. Deu. 17. Qui superbierit nolens obedire sacerdotis imperio, morietur. Eiusdem 21. Si genuerit homo filium contumacem, qui non audierit patris aut matris imperium, & contumaciter obedire contempserit, lapidibus eum obruet populus. Iosue 1. Qui contradixerit ori tuo, & non obedierit cunctis sermonibus tuis quos preceperis ei, morietur. 2. Reg. 13. Vir Dei qui inobediens fuit orationi domini percussus est à leone. Ber. Quid odit Deus, aut quid punire præter voluntatem propriam? Cesset enim propria voluntas, & infernus non erit.

De errore illorum qui dicunt soli Deo obediendum esse, & non hominibus.

CAP. VII.

Falsitas huius erroris facile manifestari potest his, qui veteri testamentum recipiunt: quum in veteri lege præcipiantur occidi, qui imperio sacerdotis, vel principis, vel parentum inobedientes sunt. De primo habetur Deute. 17. Qui superbierit nolens obedire sacerdotis imperio, morietur. De secundo Ios. 1. Qui contradixerit ori tuo &c. De tertio Deut. 21. Si genuerit homo fili-

lium

liā contumacem &c. Testimoniis etiā Noui testamenti falsitas
 dicti erroris manifestē potest ostēdi, ad Rom. 14. Omnis anima
 potestati⁹ sublimiorib. subiecta sit. Nō enim est potestas nisi à
 Deo: quæ autē sunt, à Deo ordinatę sunt. Itaq; qui resistit pote-
 stati, Dei ordinationi resistit: qui autē resistūt, sibi ipsi dānatio-
 nē acquirūt. ad Eph. 6. Filij obedite parentib. vestris in domino:
 hoc enim iustū est. In eodē: Serui obedite dominis vestris carna-
 libus, cum timore & tremore, in simplicitate cordis vestri, sicut
 Christo. ad Col. 3. Filij obedite parentibus vestris: hoc enim be-
 ne placitū est domino. In eodē: Serui obedite per omnia domi-
 nis carnalibus. ad Titū 3. Admone illos principibus & potestati-
 bus subditos esse. ad Heb. 13. Obedire prepositis vestris, & subia-
 cere eis. 1. Pet. 3. Subiecti estote omni humanę creaturę propter
 Deū, siue regi quasi precellēti, siue ducibus quasi ab eo missis. In
 eodē: Serui subditi estote in omni timore dominis, nō tantū bo-
 nis & modestis, sed etiā discolis. Pręterea cōstat, q̄ Christus vo-
 luit apostolos esse loco sui, & vicē ei⁹ gerere: secūdū illud Mar.
 10. Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit. Et e-
 iusdē 16. dictū est Petro: Tibi dabo clauēs regni cęlorū, & quod-
 cunq; ligaueris sup̄ terrā, erit ligatū & in cęlis: & quodcunq;
 solueris sup̄ terrā, erit solutū & in cęlis. Itē eiusdē 18. Amē di-
 co vobis, quęcūque alligaueritis sup̄ terrā, erunt ligata & in cę-
 lo &c. Et. Io. 20. Accipite Spiritū sanctū: quorum remiseritis pec-
 catā, remittuntur eis: quorū retinueritis, retenta sunt. Obedien-
 dū ergo fuit apostolis sicut Christo, tanquā eius vicariis. A simi-
 li ergo successoribus eorū obediendū est tanquā Christi vicariis.
 Si quis verō dicat, q̄ obediendū fuit apostolis tanquā Christo,
 sed nō eorū successoribus: Ergo Christ⁹ recessit⁹ ab ecclesia nō
 sufficienter ordinauit de ea, si non ordinauit de ea, nisi quandiu
 apostoli viuerent. Si rex Frācię ierurus esset in peregrinationē, &
 poneret aliquem loco sui vsque ad certū tempus infra quod sci-
 ret se non esse rediturum, ipse non sufficienter ordinaret de re-
 gno: ergo quū Christus ascensurus in cælū sciret se non esse re-
 diturum ad ecclesiam ante mortem apostolorum, si ipse solūm
 ordinauit qui essent loco eius dum apostoli viuerēt, ipse nō suf-
 ficienter prouidit ecclesię suę. Relinquitur ergo q̄ successori-
 bus eorum obediendum sit, sicut & ipsis obediendū fuit. Si quis
 verō dicat hominibus esse obediendum, sed tantum bonis non
 malis, parer primo hoc esse falsum ex verbis Christi, Matth. 23.
 Super cathedrā, inquit, Moysi sederunt Scribæ & Pharisei: om-
 nia ergo quęcunq; dixerint vobis, seruate & facite, secundum

verò opera eorum nolite facere. 1. Petri 2. Serui Subditi estote in omni timore dominis, non tantum bonis & modestis, sed etiam discoloris. Præterea si tantum bonis esset obediendum, iudicium ecclesie nihil haberet certitudinis: nescitur enim quis bonus vel malus. Eccl. 9. Sunt iusti atque sapientes, & opera eorum in manu Dei, & tamen nescit homo vtrum amore an odio dignus sit: sed omnia in futurum seruantur incerta. Item iudicium ecclesie nihil haberet stabilitatis. Ille enim qui est bonus in momento, potest fieri malus, & iam non ei est obediendum. Præterea sicut pictor scelus depingit statuam pulchram, nec ritium pictoris statuam deturpat, sic & prælatus malus potest facere præceptum bonum: nec est periculum his qui subiecti sunt, obediunt prælato malo in eis in quibus obediret prælato bono. Ex quo prælatus malus habet potestatem. Omnis enim potestas à Deo est: & qui potestati resistit, ordinationi Dei resistit. ad Roma. 13. Si vero prælatus malus præcipiat malum: tunc prælato non est obediendum ei. August. super illud ad Roma. 13. Qui resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. Si ille iubeat quod non debes facere, hic sanè contemnit potestatem timendo potestatem maiorem. Ipsos humanarum rerum gradus aduerte. Si quid iusserit curator, nunquid tibi faciendum est, si contra proconsolem iubeat? Rursus si quid proconsul iubeat, & aliud Imperator, nunquid dubitatur contempto illo illi esse seruandum? Ergo si aliud Imperator & aliud Deus iubeat, contempto illo obtemperandum est Deo.

De Disciplina. PARS XI. Quæ habet septem Capitula.

De ordine dicendorum de Disciplina. Et de diuersis acceptiombus huius nominis Disciplina. CAP. I.

DICTO de Obedientia qua redditur quæ debetur superiori, dicendum est de Disciplina, qua redditur quæ debetur inferiori, de qua hoc modo dicitur. Primo ponetur diuersæ acceptiombus huius nominis Disciplina. Secundo, tangeatur de his quæ possunt incitare ad faciendum correptionem. Tertio, de his quæ possunt impedire. Quarto de modo corripiendi, vel corrigendi. Quinto, de his quæ incitare possunt ad libere recipiendum correptionem. Sexto, de diuersis partibus disciplinæ. Septimo, de erroribus circa disciplinam. Circa primū notandū, quod disciplina quandoque dicitur desiderium corrigendi inferiores, & sic videtur esse pars iustitiæ. Quandoque autem dicitur disciplina id quod adhibetur ad correptionem aliquorum. Sic sumitur ad Heb. 12. Filii misericordie negligere disciplinam. In eodē: In disciplina perseverate. Item